{ } { }

Bakara Suresi 125 GİT

◀ Bakara / 125 ▶

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَاَمْنًاۜ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرٰهِيمَ مُصَلًّىۜ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّٓائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

Türkçe Transcript
Ve-iż ce’alne-lbeyte meśâbeten linnâsi veemnen vetteḣiżû min mekâmi ibrâhîme musallâ*(en)*(s) ve’ahidnâ ilâ ibrâhîme ve-ismâ’île en tahhirâ beytiye littâ-ifîne vel’âkifîne ve-rrukke’i-ssucûd*(i)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
O sıralarda Ka'be'yi sevap kazanma yeri ve emniyet yurdu ettik. İbrahim'in makamını namazgah edinin. İbrahim'le İsmail'e de, evimi, dönüp dolaşanlara, burada oturup ibadette bulunanlara, rüku ve sücud edenlere tertemiz tutun diye kesin emir verdik.

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
Hani o vakit Beyt’i *(Kâbe’yi)* **insanlar için bir toplanma ve güvenlik yeri haline getirdik. "İbrahim’in makamını namaz yeri edinin",** *(diye emretmiş)* **İbrahim ve İsmail’e de; “tavaf edenler, itikâfa çekilenler ve rükû ve secde edenler için Evimi temizleyin** *(Beytullah’ı ibadet ve ziyaret için uygun hale getirin)*” **diye ahit verip tavsiye etmiştik.**

Abdullah Parlıyan Meali
Hani o zaman biz Kâbe'yi, insanların tekrar tekrar yöneleceği bir hedef, toplanıp sevap kazanma yeri ve bir kutsal sığınak yapmıştık. Öyleyse vaktiyle İbrahim'e ayarlanan yeri siz de kendinize ibadet yeri edinin. Nitekim, biz İbrahim ve İsmail'e emrettik: “Mabedimi onu tavaf edenler, ibadete kapananlar, rüku ve secde edenler için her türlü pislikten temizleyin.”

Ahmet Tekin Meali
Biz, ta o zaman bu Beyt'i, Kâbe'yi, insanların iyiliği için bir sevap kazanma ve güvenli bir yer haline getirdik. Siz de Makam-ı İbrâhim tarafında namaz kılıp dua etmeyi gelenek haline getirin. İbrâhim ile İsmâil'e: "Beytimi, evimi, tavaf edenler, itikâfa girenler, ibadete kapananlar, Hakka ve tevhide yönelenler, cemaat halinde rükûlara vararak namaz kılanlar, İslâmî faaliyette bulunanlar, secdelere varanlar için tertemiz tutun" diye ahid verdik, emrettik.

bk. Kur'ân-ı Kerim, 2/187; 3/97; 9/109; 14/35-41; 22/26-29.

Ahmet Varol Meali
Ka'be'yi insanlar için bir toplanma ve güven yeri kıldık. Siz de İbrahim'in makamından kendinize bir namaz kılma yeri edinin. [23] İbrahim ile İsmail'e "Tavaf edenler, orada ibadet için itikafa çekilenler, rüku ve secde edenler için evimi temizleyin" diye emir vermiştik.

23.Makam-ı İbrahim, Mescid-i Haram`ın içinde Zemzem kuyusuyla Ka`be`nin kuzey duvarının yani kapısının bulunduğu duvarının arasındadır. Ka`be`yi tavaf ettikten sonra Makam-ı İbrahim`in arkasında bir yerde iki rek`at namaz kılmak sünnettir.

Ali Bulaç Meali
Hani Evi (Ka'be'yi) insanlar için bir toplanma ve güvenlik yeri kılmıştık. 'İbrahim'in makamını namaz yeri edinin', İbrahim ve İsmail'e de, 'Evimi, tavaf edenler, itikafa çekilenler ve rüku ve secde edenler için temizleyin' diye ahid verdik.

Ali Fikri Yavuz Meali
Ve o vakit, Kâbe'yi insanlar için bir sevap ve emniyet yeri yapmıştık. Ey müminler, siz de İbrahim'in makâmından kendinize bir namazgâh edinin. İbrahim ile İsmail'e de şöyle emretmiştik: "-Evimi (kâbe'yi) tavaf edenlere, orada ibadet kasdiyle oturanlara, rükû ve secde eden namaz kılıcılara tertemiz tutun."

Bahaeddin Sağlam Meali
Ve hatırlayın ki; Biz Kâbe'yi, insanların sevap kazanacağı ve güven duyacağı bir yer kıldık. İnsanlar, Makam-ı İbrahim'i namazgâh edindiler.(*) İbrahim ve İsmail'den; "Benim evimi, ziyaretçiler için, mukimler için, rükû ve secdeye kapananlar için, (necasetten, putlardan, günahlardan) temizleyin" diye söz aldık.

(*) Bu kelimeye, İmam-ı Nafi'in kıraatine göre, fiil-i mazi olarak meal verilmiştir.

Bayraktar Bayraklı Meali
Beytullah'ı insanların toplantı yeri ve güvenlik mekânı yaptığımızı hatırla! İbrâhim'in makamından namaz kılma yeri edininiz.

İbrâhim ve İsmail'e, “Tavaf edenler, itikâfa girenler, rükû ve secdeye varanlar için Beyt'imi temiz tutunuz” diye emretmiştik. [29]

[29] Kâbe ve Beytüllâh hakkında geniş bilgi için bk. Bayraklı, KUR'ÂN TEFSÎRİ, IV, 246-257.

Besim Atalay Meali (1965)

Hani, biz, Kâbeyi insanlara hem bir dernek, hem emin bir yer eylemiş idik, «İbrahim'in durağını namazlağı yapınız!» demiştik, İbrahim'le, İsmail'e, onu tavaf edenlerle, orda oturanlarla rükû edenlerle, secde kılanlara: «Evimi temizleyin!» diye emretmiş idik

---

Cemal Külünkoğlu Meali

Hani biz, Kâbe'yi insanlar için sevap kazanmaya yönelik (insanların her taraftan gelip bir araya gelecekleri) bir toplantı yeri ve güvenli bir sığınak yapmıştık. Siz de (İbrahim'in takipçileri olduğunuzun bir göstergesi olarak) İbrahim'in (Kâbe'de namaza durduğu) yeri namaz/dua yeri edinin (onu kendinize örnek alarak tevhid dinin savunucuları olun)! İbrahim ve İsmail'e şöyle emretmiştik: “Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rükû ve secde edenler için evimi (Kâbe'yi) tertemiz tutun!”

Allah'ın birliğini sembolize eden Kâbe, İslam'ın ideolojik bütünlüğünün de odak noktasıdır. İnsanların Kâbe'yi tavaf etmesi, sembolik olarak bütün insan davranışlarının Allah'ın birliğini merkez almasını göstermektedir. Kâbe'yi temiz tutmak, onu sadece maddi kirlerden arındırmak ya da putlardan temizlemek değil, aynı zamanda kalpleri de şirkten temizleyerek bir olan Allah'ta birleşmesidir. Yani Allah'ın belirlediği şekliyle bir yaşam birliği oluşturmaktır. Kâbe aynı zamanda insanlığı ahlâkî, kültürel, siyasi, ekonomik erozyonlara karşı korumak; zulmün, haksızlığın, talanın, yalanın karşısında dik durmak; huzur, güven ve barış ortamını sağlamak; adaleti, eşitliği ve hakkaniyeti tesis etmek; emanete, meşverete ve liyakate riayet etmek üzere yalnızca Allah'a kulluk esasına dayanan inanç sistemini dünyanın her tarafından gelen insanlara tanıtmak; İnananların tanışmasını ve kaynaşmasını sağlamak, sorunlarını görüşmek, çözüm yolları bulmak ve Müslümanların aralarındaki bağları güçlendirmek için toplanacakları bir yerdir.

Cemil Said (1924)

İnsânların ilticâgâhı olmak üzere beyt-i makdisi (Ka'beyi) inşâ itdirdik ve ve İbrâhîm'in makâmını minber yapınız didik. İbrâhîm ve İsmâ'îl ile ahid iyledik. Beyti temiz tutun ki oraya tavaf ideceklere orada 'ibâdet ve secde iyleyeceklere hazır olsun.

Diyanet İşleri Meali (Eski)

Kabeyi, insanlar için toplanma ve güven yeri kılmıştık. İbrahim'in makamını namaz yeri edinin, dedik. Evimi ziyaret edenler, kendini ibadete verenler, rüku ve secde edenler için temiz tutun diye İbrahim ve İsmail'e ahd verdik.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)

Hani, biz Kâbe'yi insanlara toplantı ve güven yeri kılmıştık. Siz de Makam-ı İbrahim'den[34] kendinize bir namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail'e şöyle emretmiştik: "Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rükû ve secde edenler için evimi (Kâbe'yi) tertemiz tutun."

Âyette geçen "Makam-ı İbrahim"in ne olduğu konusunda tefsir bilginleri çeşitli görüşler belirtmişlerdir. "Hac ibadetinin yapılması sırasında ziyaret edilen yerlerden biri", "Kâbe", "Harem diye bilinen alan", "Hz. İbrahim'in Kâbe'yi inşa ederken iskele olarak kullandığı ve halkı hacca davet ederken üzerine çıktığı taşın bulunduğu alan" şeklindeki açıklamalar bunlardan bazılarıdır.

Diyanet Vakfı Meali
Biz, Beyt'i (Kâbe'yi) insanlara toplanma mahalli ve güvenli bir yer kıldık. Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (orada namaz kılın). İbrahim ve İsmail'e: Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için Evim'i temiz tutun, diye emretmiştik.

Edip Yüksel Meali
Kabeyi halk için bir odak noktası ve bir güven yeri kıldık. İbrahim'in makamını bir namaz yeri olarak kullanın. "Ziyaretçiler, kendini ibadete verenler ve eğilip secde edenler için ikiniz Evimi temiz tutun," diye İbrahim ve İsmail'i görevlendirmiştik.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Biz ta o zaman bu Beyt'i, insanlar için bir sevap kazanma ve bir güven yeri kıldık. Siz de Makamı İbrahim'den kendinize bir namazgah edinin. Ayrıca İbrahim ile İsmail'e şöyle ahid verdik: "Beytimi, hem tavaf edenler için, hem ibadete kapananlar için, hem de rükû ve secde edenler için tertemiz tutun!"

Elmalılı Meali (Orijinal)
ve o vakit beyti şerifi insanlar için dönüp varılacak bir sevabgâh ve bir darüleman kıldık -siz de makamı İbrahimden kendinize bir namazgâh edinin- ve İbrahim ve İsmaile şöyle âhd verdik: Beytimi hem tavaf edenler için, hem ibadete kapananlar için, hem rükü ve sücude varanlar için tertemiz bulundurun

---

Erhan Aktaş Meali
Hani Biz, Beyt'i[1] insanlar için toplanma yeri ve güvenli bir yer kıldık. "İbrahim'in makamından kendinize bir salât[2] yeri edinin." dedik. İbrahim ve İsmail'den, "Evimi tavaf edenler, kendilerini adamak amacıyla orda toplananlar, "rükû ve secde edenler"[3] için temiz tutun." diye söz aldık.

1- Kâbe\yi, Mescid-i Haram\ı 2- İbadet etme, namaz kılma, 3- Allah\a bağlılığı ortaya koyanlar, buyruklarına içtenlikle teslim olanlar, saygı gösterip, değerini takdir edenler.

Hasan Basri Çantay Meali
Hani Beyt (-i şerifi, Kâbey) i insanlar için bir toplantı yeri ve emîn bir mahal yapmışdık (hatırlayın). «Siz de İbrâhîmin makamından bir namazgah edinin», İbrâhîm ile İsmâîle de: «Evimi tavaf edenler, (ibâdet kasdıyle orada) kalanlar, rükû ve sücûd eyleyenler (namaz kılanlar) için titizlikle temizleyin» diye kuvvetli emir vermişdik.

Hayrat Neşriyat Meali
O vakit Kâ'be'yi de insanlar için bir sevab (kazanma) yeri ve emniyetli bir mahal kıldık. Öyle ise (siz de) İbrâhîm'in makamından(3) bir namazgâh edinin. İbrâhîm ve İsmâîl'e de: “Tavâf edenler, i'tikâfta olanlar,(4) rükû' (ve) secde edenler (namaz kılanlar) için beytimi temiz tutun!” diye emrettik.

(3)Makām-ı İbrâhîm, Hz. İbrâhîm (as)’ın Kâ‘be’yi inşâ ederken veya insanları hacca da‘vet ederken üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerdir. (Celâleyn Şerhi, c. 1, 155)

(4)İ‘tikâf, mescid veya benzeri yerlerde, ibâdet maksadıyla, husûsan Ramazan’ın son on gününde, hiç dışarı çıkmamak ve mecbur kalmadıkça dünya kelâmı etmemek şartıyla kalmaktır. (Kurtubî, c. 1/2, 332-333)

İlyas Yorulmaz Meali
Bizde beyti, insanlar için uğrak ve güvenli bir yer yaptık ve insanlara “İbrahim’in yaptığı bu yeri namaz kılma (uzaktakiler için yönelme) mahalli yapın” dedik. İbrahim ve İsmail’e “Beytimi tavaf edecek olanlar, orada Rablerine gönülden yönelenler, saygı ile eğilenler ve secde edenler için temiz tutun” diye sözleşme yaptık.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
O gün Kabe’yi insanlar için toplantı yeri, güven yeri kılmıştık. « İbrahim’in katını da tapınak edinin» diye buyurmuştuk. Sonra İbrahim’le İsmail’e Kabe’yi dolananlar, onun içine kapananlar, rüku edenler, secde edenler için Ev’imi temiz tutmalarını buyurmuştuk.

İsmail Hakkı İzmirli
Hani, biz beyt-i [9] nâs için [10] cemiyetgâh [11] düşmanın tasallutundan emin bir yer kılmıştık. Siz de makam-ı İbrahim-i [12] namazgâh edinin [13]. Biz İbrahim-e İsmail-e «beytimi tavaf edenler, orada mukim olanlar, [14] rükû ve sücut edenler için putlardan pâk kılın diye emr eylemiştik. [15]

[9] Kâbe-i müşerrefe-yi.
[10] Yahut nâs'ın âmal-i haccı için.
[11] Yahut merci, sevap mahalli
[12] Yahut makam-ı İbrahim'de
[13] «Makam-ı İbrahim'de namazgâh edinin».

[14] Yahut dua yeri. Yahut orada i'tikâf edenler için.
[15] Yahut vahyettik, vacip kıldık, lazım kıldık.

Kadri Çelik Meali
Hani Kâbe'yi, insanlar için bir dönüş ve güven yeri kılmıştık ve "İbrahim'in makamını namaz yeri edinin (demiştik)." İbrahim ve İsmail'le de, "Evimi; ziyaret edenler, (orada) ikamet edenler, rükû ve secde edenler için tertemiz tutun" diye sözleşmiştik.

Mahmut Kısa Meali
Hani biz, İbrahim'den bu yana inananların kıblesi olan **şu Evi,** yani Kâbe'yi, **insanların** her taraftan gelip **toplanacakları güvenli bir sığınak yapmıştık.** İnsanlığı toplumsal, siyâsî, ekonomik, ahlâkî, kültürel yozlaşmadan korumak ve zulmü, haksızlığı engelleyerek güven ve huzur ortamını sağlamak üzere, yalnızca Allah'a kulluk esasına dayanan inanç sistemini tebliğ ve tatbik edeceği ve dünyanın her yerinden gelen müminlerin, sorunlarını görüşmek ve aralarındaki bağları güçlendirmek üzere her yıl toplanacakları bir merkez olarak, İbrahim'e Kâbe'yi inşa etmesini emretmiştik. **Öyleyse,** ey müminler; İbrahim'in tâkipçileri olduğunuzun göstergesi olarak, onun Kâbe'de namaza durduğu yerden, yani **makam-ı İbrahim'den kendinize bir namazgâh edinin!** Onu kendinize örnek bir imam ve kılavuz edinerek, size emânet etmiş olduğu tevhid sancağını yeryüzünde dalgalandırmak için var gücünüzle mücadele edin.
Nitekim, **Biz İbrahim'e ve İsmail'e:**
"Kâbe'nin etrafında **tavaf edenler,** orada **ibâdete kapananlar, rüku ve secde edenler için Evimi** maddî ve mânevî bütün kirlerden arındırarak **tertemiz tutun!" diye emretmiştik.**

Mahmut Özdemir Meali
Hani, Beyt'i (Ev'i / Ka'be'yi) İnsanlar için bir sevâp mekânı ve güvenli bir yer kıldık. İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin! -"Tavaf Edecekler, Âkifler / İbadet Edecekler ve Rukü'lar-Secdeler için evimi temiz tutun!" diye İbrahim ve İsmail'e ahid verdik.

Mehmet Çakır Meali
Zamanla bu Evi, insanların gelip rahatlaması için güvenli bir buluşma noktası yaptık ve: " *İbrahim'in oturduğu yer dilek yeri olsun* " istedik. İbrahim'e, sonra İsmail'e: " *çevresinde tavaf edip kendini dinleyecekler için, namaz kılıp dua edecekler için evimi temiz tutun* " dedik.

Mehmet Çoban Meali
Hani! Kâbe'yi insanlara toplantı ve güven yeri kılmıştık. Siz de Makam-ı İbrahim'den kendinize bir yer edinin! O yerde tek başına veya inananlarla birlikte Rabbinize ibadet edin! Tek başına veya birlikte Rabbinizin huzurunda yaptıklarınızı gözden geçirin! Hatalarınızdan dolayı bir daha yapmamak üzere özür dileyin!

Hatırlayın! Atalarınız İbrahim ve İsmail'e şöyle emretmiştik: "Kâbe'yi ziyaret edip etrafında saygıyla dolaşanlar, yasalarımıza göre yaşayanlar, sadece hükmümüzün önünde eğilenler, Rabbinin büyüklüğünü, şanını, yüceliğini tasdik edenler için; Kâbe'yi tertemiz tutun! Orada hiçbir pislik bulunmasın!"

Mehmet Okuyan Meali

Hani Evi (Kâbe'yi) insanlara toplanma yeri ve güven (mekânı) kılmıştık. Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin! İbrahim'e ve İsmail'e "Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için Evimi temiz tutun!" diye emretmiştik. [*]

Benzer mesaj: Hacc 22:26.

Mehmet Türk Meali

Biz, Kâbe'yi[1] insanlar için sürekli yönelme makamı (kıble) ve güvenilir bir yer kılınca, size: "İbrahim'in makamını[2] namaz yeri edinin."[3] dedik. İbrahim ve İsmail'e de: "Tavaf edenler, itikâfa çekilenler, rükû ve secde edenler için evimi temiz tutun."[4] diye emrettik.

1 Kâbe: Mekke şehrinde Mescid-i Haram'ın ortasında yaklaşık 13 m. yüksekliğinde, 12 m. boyunda ve 11 m. genişliğinde taştan yapılmış dört köşe bir binadır. Haccın sebebi ve bütün Müslümanların "kıblegâhı" olan Kâbe, yeryüzünde yapılmış olan ilk mukaddes mabettir. (Alû İmran: 96) Buna "Beytullah" ve "Beyt-i Atik" de denir. Hz. Peygamber, Ebu Zer (r.a)'in sorularına cevap olarak yeryüzünde ilk inşa edilen mescidin "Mescid-i Haram", ikinci inşa edilenin "Mescid-i Aksa" olduğunu ve bu ikisi arasında kırk yıl süre bulunduğunu beyan buyurmuştur (Buhârî). Kur'an-ı Kerim'de Kâbe'yi ikinci defa inşa edenin Hz. İbrahim ile oğlu İsmail (a.s.) olduğu; "(Bir zamanlar) Biz, İbrahim'e (Allah'ın) Evi (Kâbe)'nin yerini belirleyince: 'Bana hiç bir şeyi ortak koşma, tavaf edenler, kıyamda duranlar, rükûya (ve) secdeye varanlar için evimi temiz tut...' (dedik)." (Hacc: 26) şeklinde bildirilmiştir. Kâbe, o tarihten günümüze kadar birçok defa tamir görmüştür. Nitekim Hz. Peygamberin büyük dedesi Kusay zamanında tamir edilen Kâbe, Hz. Peygamberin gençliğinde de Kureyş kabilesi tarafından tamir edilmiştir. Daha sonra Abdullah b. Zübeyr zamanında, Emevî hükümdarlarından Abdülmelik zamanında tamir edilen Kâbe Osmanlı Sultanları I. Ahmed ve IV. Murat zamanlarında da tamir edilmiştir. Osmanlı sultanlarından sonra Suud Hükümeti de Kâbe'nin bakım ve tamiriyle ilgilenmektedir. Kâbe'nin doğudaki köşesine "Rükn-i Hacer", batı köşesine "Rükn-i Şâmî", güney köşesine "Rükn-i Yemânî", kuzey köşesine de "Rükn-i Irakî" denir. Kâbe'nin Rükn-i Irakî ile Rükn-i Şâmî arasının karşısına (zeminden bir metre kadar yüksek ve 1,5 m kalınlığındaki yarım daire şeklindeki duvar) "Hatîm" denir. Bu duvar ile Kâbe arasındaki boşluğa "Hicr-i Kâbe veya Hicr-i İsmail" adı verilir. Hz. İbrahim'in yaptığı Kâbe binasına bu kısım da dâhil idi. Bu bölüm Kâbe'ye dâhil olduğu için tavafın bu duvarın dışından yapılması vacibtir ve bu bölümde farz olan namaz kılmak caiz değildir. Kâbe'nin kapısı, binanın kuzey doğusunda Rükn-i Hacer ile Rükn-i Irakî arasında zeminden iki metre yükseklіktedir. Duvarın kapı ile Hacer-i Esved arasındaki kısmına "Mültezem" denir. Kâbe'nin etrafını çevreleyen ve içerisinde namaz kılınan kısma da "Mescid-i Haram" denir. Yeryüzündeki en faziletli mescid, Mescid-i Haram'dır.
2 Makâm-ı İbrahim: İbrahim (a.s)'ın Kâbe'yi inşa ederken veyahut insanları hacca davet ederken, üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerdir.

Kur'ân-ı Kerîm bize bu taştan bir mûcize olarak bahseder ve Allah, Beytullah'ı överken: "İbrahim'in makamı olan orada, apaçık mûcizeler vardır. Ve oraya giren, emniyette olur…" buyurur. "Makâm-ı İbrahim'in boyu bir arşındır. Taş dört köşe olup üst tarafının genişliği 14 x 14 parmak, alttan da aynı ölçüdedir. Hem alt kısmında, hem de üst kısmında altından birer halka vardır. Taşın iki halkası arası altınla kaplı olmayıp açıktır. Bütün cephesi boyunca uzunluğu 9 parmak, eni ise 10 parmağa 10 parmaktır. Hz. İbrahim (a.s)'ın ayak izleri taşın içine 7 parmak gömülmüş olup biraz meyillidir. Taş üzerindeki iki ayak arasında 2 parmak mesafe vardır. Makâm-ı İbrahim, etrafı gümüşle kaplı sâc ağacından yapılma bir havuz içinde olup havuzun etrafı kalay madeni ile kaplanmıştır. Kıble Kâbe'ye döndürüldükten sonra Hz. Peygamber (s.a.v), Medine'de bulunduğu sürece Kâbe'nin oluğunun bulunduğu yöne doğru namaz kıldı. Mekke'ye gelince orada bulunduğu zaman zarfında da Makâm-ı İbrahim'e doğru namaz kıldı.
3 Bu ayeti, "İbrahim'in konumu veya küfre karşı duruşu gibi bir duruş edinin" şeklinde anlamak da mümkündür.
4 Bk. (Hacc: 26-29 ve dipnotları)

Muhammed Esed Meali

O ZAMAN Biz Mâbed'i insanların tekrar tekrar yöneleceği bir hedef ve bir kutsal sığınak yapmıştık: [102] Öyleyse İbrahim için vaktiyle belirlenen yeri ibadet mahalli edinin. [103] Nitekim Biz, İbrahim ve İsmail'e emrettik: "Mâbedimi, onu tavaf edecekler için, [104] onun yakınında tefekküre dalacaklar için ve [namazda] rukû ve secde edecekler için temiz tutun."

102 Burada kasdedilen Mâbed (el-beyt) -kelime anlamıyla, "[İbadet] Ev(i)"- Mekke'de bulunan Kâbe'dir. Kur'an'ın başka yerlerinde ondan "Eski Mâbed" (el-beytu'l-'atîk) ve sık sık da "Dokunulmaz/Kutsal İbadet Evi" (el-mescidu'l-harâm) olarak söz edilmiştir. Kâbe'nin prototipinin Hz. İbrahim tarafından Tek Allah'a adanan ilk Mâbed olarak (bkz. 3:96) inşa edilmiş olduğu ve bu nedenle bütün Müslümanlar için bir kıble ve yıllık olarak tekrarlanan hacc'ın hedefi olarak seçildiği rivayet edilir. Ayrıca İslam öncesi dönemlerde bile Kâbe'nin, kişiliği ile her zaman Arap düşüncesinin ön saflarında yer almış olan Hz. İbrahim'in hatırası ile özdeşleşmiş olduğu kaydedilmektedir. Çok eski Arap geleneklerine göre, Hz. İbrahim'in Sâra'yı teskin etmek için Mısırlı cariyesi Hâcer'i ve ondan olan çocuğu Hz. İsmail'i Kenan'dan getirdikten sonra bıraktığı yer, işte sonradan Mekke olarak bilinen bu yerdi. Deve sırtındaki bir bedevî için (ki Hz. İbrahim de onlardan biri idi) yirmi veya hatta otuz günlük bir yolculuğun hiçbir zaman olağan dışı bir şey olmadığı gözönüne alınırsa bu imkansız değildir. Tevrat'ta (Tekvîn xii, 14) Hz. İbrahim'in Hâcer'i ve Hz. İsmail'i terk ettiği yerin "Birşebe kırları" (yani, Filistin'in en güney ucu) olduğu şeklindeki ifade, ilk bakışta Kur'an'daki bilgi ile çelişmektedir. Ancak, eski kentli Yahudiler için "Birşebe kırları" teriminin Filistin'in güneyindeki Hicaz da dahil bütün çöl alanlarını kapsadığını gözönüne alırsak bu zahirî çelişki ortadan kalkar. Hâcer ve Hz. İsmail, terk edildikleri yerde şimdi Zemzem Kuyusu olarak bilinen su kaynağını keşfettikten sonra daimi olarak oraya yerleştiler. Güney Arabistan'ın (Kahtanî) Curhum kabilesine mensup bir bedevî aileler grubunun zamanla oraya yerleşmesini teşvik eden, belki de bu su kaynağı olmuştu. Hz. İsmail, sonradan bu kabileye mensup bir kızla evlendi ve böylece musta'ribe ("Araplaşmış") kabilelerin atası oldu -onlar İbranî bir baba ile Kahtanî bir anneden gelmeleri sebebiyle böyle adlandırıldılar. Hz. İbrahim'e gelince, onun Hâcer'i ve Hz. İsmail'i sık sık ziyaret ettiği rivayet edilmiştir. İşte bu peryodik ziyaretlerinden birinde Hz. İsmail'in de yardımıyla Kâbe'nin ilk binasını inşa etmişti. (İbrahimî geleneğin

daha detaylı açıklamaları için bkz. Sahîh-i Buhârî'nin Kitâbu'l-'İlm'i, Taberî'nin Tarîhu'l-Ümem'i, İbni Sa'd, İbni Hişâm, Mes'ûdî'nin Murûcu'z-Zeheb'i, Yâkût'un Mu'cemu'l-Buldân'ı ve diğer ilk dönem Müslüman tarihçiler.)

103 Bu, Kâbe'nin yakın civarına veya, daha büyük ihtimalle, onun çevresindeki kutsal sahaya (haram) işaret ediyor olabilir (Menâr I, 461 vd.). Emn (kelime anlamıyla "emniyet") kelimesi, bu bağlamda, bütün canlı varlıklar için bir sığınak anlamına gelir.

104 Kâbe'nin yedi defa tavâf edilmesi, Hacc'ın rükünlerinden biridir. Bu, sembolik olarak, bütün insan eylemleri ve davranışlarının Allah ve O'nun birliği fikrini merkez olarak almaları gerektiğini gösterir.

Mustafa Çavdar Meali

Biz Kâbe'yi insanlar için bir toplanma yeri ve güvenlik merkezi kılmıştık. Öyleyse İbrahim'in makamını namazgâh edinin. İbrahim ve İsmail'e: "Beytimi, tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için temizleyin." diye emretmiştik. 2/187, 3/96-97

Mustafa İslamoğlu Meali

[244] HANİ bir zaman da Kâbe'yi insanlık için daimî bir merkez ve kutsal bir güvenlik bölgesi kılmıştık:[245] öyleyse İbrahim'in vatanını dua ve ibadet yeri edinin![246] Nitekim biz İbrahim ve İsmail'e, "Tavaf edecekler, (iç dünyasını îmar için) içe kapanacaklar[247] ve uzun uzun rükû ve secde ile namaz kılacaklar için mabedimi[248] temiz tutun!" diye emretmiştik. [249]

[244] Önderlik el değiştirince kıblenin değişmesi de normaldi. Kaldı ki mü'minlerin yeni kıblesi Kudüs'ten daha kadim, üstelik de Hz. İbrahim'in yâdigârıydı. Bu pasajın kıblenin Kudüs'ten Mekke'ye tahvil edildiği hicretin 16. ayında nâzil olduğu söylenebilir. [245] Mesâbeten: Bir şeyin aslına ya da ideal hâline dönmesi anlamına gelen sevb kökünden türetilmiştir. Aynı kökten gelen sevâb da insanın bilinçli olarak yaptıklarının karşılığını almak için dönmesidir. Bizim "daimi bir merkez" olarak çevirdiğimiz mesâbeten, aslında çölde açılmış kuyuların etrafında insanların su içmek için oturdukları yere verilen isimdir. Kâbe bu anlamda insanların mânevî susuzluklarını giderdikleri daimî bir merkezdir. Emnen, 'bilinenin ötesinde' kapsamlı güvenliği ifade eder. [246] Musallâ geldiği bab gereği, "namaz yeri" değil "dua makamı" vurgusu taşır (Taberî). Mücâhid'in de tercihi budur. "Makam-ı İbrahim"in neresi olduğu konusu tartışılmıştır. Birinci ve ikinci kuşağa mensup isimlerden İbn Abbas, Cabir, Katâde ve Mücâhid âyette kastedilen "Makam-ı İbrahim"in Harem bölgesinin tümü olduğu görüşündedirler. Yine İbn Abbas ve Ata'dan gelen rivayetlerde hac mahallerinin tümü Makam-ı İbrahim sayılmıştır. (Makâmın "vatan" anlamı için bkz: 17:79 ve 26:58, notlar.) [247] 'Âkifîn, özellikle hacda itikâfa kapananları ifade eder (İtikâf için bkz: 187. âyet; ayrıca bkz: 20:91, not 73). [248] Âyette geçen beytiye, lafzen "evim" mânasına geliyor (Krş: 5:95, not 105). Allah'ın yeryüzüne ait bir mekânı "ev" edinmesi, o mekânda yalnız O'nun adına ve O'na yönelerek ibadet edilmesi anlamına gelir. Yeryüzündeki tüm mescidler de, mescidlerin imamı olan Mescid-i Haram'ın şubeleri olmak hasebiyle 'Allah'ın evi'dir. Şu uyarı her mescid için geçerlidir: "İbadethaneler Allah'a mahsustur; öyleyse Allah'ın yanı sıra başka hiç kimseye yalvarıp yakarmayın" (72:18). [249] Zımnen: Acılar İbrahim'i inşâ etti, İbrahim Kâbe'yi inşâ etti.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
Ve o vakti de yâd ediniz ki, Biz Beyt-i Şerifi nâs için bir sevapgâh ve bir Darü'l-Emân kıldık. Siz de Makam-ı İbrahim'den bir namazgâh ittihaz ediniz. Ve Biz İbrahim'e ve İsmail'e kat'i emir vermiştik ki, «Benim beytimi tavaf edenler için ve orada mücavir bulunanlar için ve rüku'a, sücûda varacaklar için tertemiz bulundurunuz.»

Suat Yıldırım Meali
Biz Beytullâh'ı insanlara sevap kazanmaları için toplantı ve güven yeri kıldık. Siz de Makam-ı İbrâhim'i namazgâh edininiz! İbrâhim ile İsmâil'e de: "Tavaf edenler, itikâfa girenler, rükû ve secde edenler için bu Evimi tertemiz bulundurun! " diye emretmiştik. [14, 35-41; 9, 109; 22, 26-29; 2, 187, 3, 97] {KM, Tekvin 17, 2. 23}

İtikâf: Cemaatle namaz kılınan bir mescitte, ibadet niyeti ile belirli bir zaman kalmak demektir.

Süleyman Ateş Meali
Biz Beyt'i (Ka'be'yi) insanlara sevap kazanılacak bir toplantı ve güven yeri yaptık. Siz de İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin (orada namaz kılın). İbrahim ve İsma'il'e: "Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rüku ve secde edenler için Ev'imi temizleyin!" diye emretmiştik.

Süleyman Tevfik (1927)
Vaktâ ki beyti (Ka'beyi) sevâb kazanacak yer ve emîn bir mahal kıldık. -Ey mü'minler Makâm-ı İbrâhîm'i namâzgah ittihâz idiniz- ve İbrâhîm ve İsmâ'îl'e: Tavaf idenler, i'tikâf iyleyenler ve namâz kılanlar içün hânemi (Ka'beyi) temizleyiniz diye emr itdik.[3]

[3] Rasûlullah efendimiz 'Ömer ibni Hattab'ı bir gün elinden tutarak Mescid-i Harâm'da gezdiriyordı. Bir yere geldiklerinde "Burası Makâm-ı İbrâhîm'dir" didiler. Cenâb-ı Fârûk "Yâ Rasûlallah burasını kendimize namâzgah ittihâz idelim mi?" diye sordukda "Onunla emr olundum" buyurdılar. O gün akşam olmazdan evvel bu âyet-i kerîme nâzil olarak Makâm-ı İbrâhîm'in namâzgah ittihâzı emir buyuruldı. Beytin kâffesi Makâm-ı İbrâhîm'dir diyenler var ise de bu doğrı değildir. Makâm-ı İbrâhîm hâlâ Mescid-i Harâm'da bulunan bir taşdır ki Cenâb-ı İbrâhîm Ka'be'yi binâ iderken o taşın üstüne basardı. Sonra da o taşın üzerinde oturub halkı hacca da'vet iderdi. İşte o taşın bulundığı mahal ile etrâfı Makâm-ı İbrâhîm olub huccâc orada iki veyâ daha ziyâde rek'at namâz kılarak bu âyet-i kerîmedeki emri icrâ iderler.

Süleymaniye Vakfı Meali
Kâbe'yi insanların toplanacakları ve güven içinde olacakları bir yer yaptık. Siz makam-ı İbrahim'i (İbrahim'in dua için durduğu yerleri), dua yerleri yapın.[1] İbrahim ile İsmail'e görev verdik: "Evimi (Kâbe'yi); tavaf edenler, itikâfta[2] bulunanlar, rükû ve secde edenler için tertemiz tutun!" dedik.

[1] مقام = makam kelimesine, yerine göre tekil yerine göre çoğul anlam verilir. İbrahim aleyhisselam: "(Rabbimiz) Bize menâsikimizi (hac ibadetinin yerlerini) göster" (Bakara 2/128) diye dua etmiş, kendine gösterilen yerlerde hac ibadetini yapmıştı. Öyleyse 'Makam-ı İbrahim, hac ibadetinin yapıldığı Arafat, Müzdelife, Cemerât, Safa, Merve, Kâbe'dir.
[2] İtikâf, ibadet niyetiyle vaktini mescitte geçirmektir.

Şaban Piriş Meali
Kâbe'yi insanlar için toplanma yeri ve emniyet mahalli kılmış ve:- İbrahim'in makamını namazgah edinin, İbrahim ve İsmail'e de:- Beyt'imi tavaf edenler, ibadete kapananlar, rüku ve secde edenler için temizleyin, diye kuvvetli bir emir vermiştik.

Ümit Şimşek Meali
Biz Kâbe'yi insanlar için bir toplanma yeri ve güvenli bir mahal yaptık. Siz de İbrahim'in makamını namazgâh edinin. Nitekim Biz İbrahim ile İsmail'e, "Tavaf edenler, orada ibadet için kalanlar, rükû ve secde edenler için Beytimi temiz tutun" diye emretmiştik.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Hatırla o zamanı ki, biz o evi insanlar için sevap kazanmaya yönelik bir toplantı yeri ve güvenli bir sığınak yaptık. Siz de İbrahim'in makamından bir dua/namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail'e şu sözü ulaştırmıştık: "Tavaf edenler, kendini ibadete verenler, rükû-secde edenler için evimi temizleyin!"

Eski Anadolu Türkçesi
dahı ol vaḳt kim ḳılduḳ ev'i ya'nį ḳabe'yi, dönecek yir, ādemįler-içün; dahı iminlik. dahı dutuñ ibrāhįm durduġı yirden namāz ḳılacaḳ yir ya'nį dahı vaśi(y)yet eyledik ibrāhįm'e dahı ismā'įl'e kim gey arıdun evümi ya'nį butlardan; ŧavāf eyleyiciler içün; dahı anda ŧurıcılar içün; dahı ruḳū' eyleyiciler içün.

Satır Altı Meal (1534)
Daẖı ol vaḳt ki ḳılduḳ Ka'beyi evāb ıçun, kişilere daẖı amanlıġ-ıçun. Daẖıidinüñüz İbrāhīm maḳāmını namāz ḳılacaḳ yir. Daẖı emānet eyledükİbrāhīme daẖı İsmā'īle ki: Arıduñuz benüm evümi ṭavāf eyleyenler-çün, i'tikāf eyleyenler-çün, namāz ḳılanlar-çun.

Bunyadov-Memmedeliyev
(Ya Rəsulum!) Yadına sal ki, Biz evi (Kə'bəni) insanlar üçün savab (ziyarətgah) və əmin-amanlıq yeri etdik. (Ey mö'minlər! Sizə də:) "İbrahimin durduğu yeri (özünüzə) namazgah edin!" - (dedik). İbrahimə və İsmailə də: "Evimi (Kə'bəni) təvaf edənlər, orada qalıb həmişə ibadətdə olanlar, rüku və səcdə ilə namaz qılanlar üçün (bütlərdən) təmizləyin! – deyə tövsiyə etdik.

M. Pickthall (English)

And when We made the House (at Mecca) a resort for mankind and a sanctuary, (saying): Take as your place of worship the place where Abraham stood (to pray). And We imposed a duty upon Abraham and Ishmael, (saying): Purify My house for those who go around and those who meditate therein and those who bow down and prostrate themselves (in worship).

Yusuf Ali (English)

Remember We made the House(125) a place of assembly for men and a place of safety; and take ye the station of Abraham as a place of prayer; and We covenanted with Abraham and Isma´il, that they should sanctify My House for those who compass it round, or use it as a retreat, or bow, or prostrate themselves (therein(126) in prayer).

125 The Ka'bah, the House of Allah. Its foundation goes back by Arab tradition to Abraham. Its fourfold character is here referred to (1) It was the centre to which all the Arab tribes resorted for trade, for poetic contests, and for worship. (2) It was sacred territory, and was respected by friend and foe alike. At certain seasons, all fighting was and is forbidden within its limits, and even arms are not allowed to be carried, and no game or other thing is allowed to be killed. Like the Cities of Refuge under the Mosaic Dispensation, to which manslayers could flee (Num. 35:6), or the Sanctuaries in Mediaeval Europe, to which criminals could not be pursued. Makkah was recognised by Arab custom as inviolable for the pursuit of revenge or violence. (3) It was a place of prayer: even to-day there is a Station of Abraham. (4) It must be held pure and sacred for all purposes.

Though the verse as a whole is expressed in the First Person Plural, the House is called "My House," to emphasise the personal relation of Allah, the One True God, to it, and repudiate the Polytheism which defiled it before it was purified again by Muhammad. (R). (Cf. nn.2797-2798).

126 Four rites are here enumerated, which have now acquired a technical meaning. (1) Compassing the sacred territory, or going round the Ka'bah: Taw a f. (2) Retiring to the place as a spiritual retreat, for contemplation and prayer: I'tikaf. (3) The posture of bending the back in prayer: Ruku' (4) The posture of prostrating oneself on the ground in prayer: Sujud. The protection of the holy territory is for all, but special cleanliness and purity is required for the sake of the devotees who undertake these rites. (R).
